

ŞƏNBƏ ÜÇÜN NƏZM

bomba partlayışında ölən körpələri seyr etməyi
rəva bilmədilər Puşkinə.
Özünü öldürməyi
rəva bilmədilər...

Bu dəfə müharibə Dantesdən də qəddar...
Sökdülər Ukraynada Puşkinin heykəlini.

Puşkinin heykəli söküləndə Ukraynada
günəş saçlı, mavi donlu,
bayraq kimi məğrur bir qız
sevindi mərmisiz, gülləsiz sökülən heykələ.
Mərmisiz, gülləsiz gözləyirdi sevgilisini də.
Dikəldib qamətini piçildadı səssizcə:
“Qafqaz altımdadır,
ən müdhiş olan zirvədə mən,
tutmuşam tək uçurum qarlı dağ üstündə qərar”.

Məmməd İsmayıla...

Bir adam yol gedir bizdən qabaqda,
bir adam qarşıda çıraq yandırır.
Kimsə səfəridən, səfindən azıb
kimsə yazdığını tərsinə yazıb.
Kimsə qorxusundan məzarın qazıb...
Bu adam yolların özünü yorub -
bir adam yol gedir bizdən qabaqda.

Kərəm kərəmliyin itirə bilməz,
Fərhad qaya əzmin itirə bilməz,
daha bu yollar da, bu yolçular da
min daşa-kəsəyə, zavala gəlməz -
bir adam yol gedir bizdən qabaqda.

Ay adam,
ay bulud,
ay məhək daşı,
milyon addım gəzsən Yer kürəsini,
nə vaxtsa izini ot basa bilməz.
Qəddi qələm olan söz sarvanının
qırx quldur yığışsa, yolun kəsəmməz.

Yaz sənin üzünün nuruna gəlir,
yazın müjdəçisi sənin yolundur,
kədərin yoludur, qəmin yoludur.
Bahar arzularım çiçək açırsa,
sevginin yoludur bu getdiyin yol.
Baxım addımına görə doyunca,
cığırın boyunca bahar axtarım.
Ay məndən qarşıda gedən ipək yol,
danış, hər kəlməndə nübar axtarım.

Qapını döyməyə gələn sözdü, söz,
bu ərک qapısını hər dəm özün aç.
Onəlli döyürəm qapını bu gün,
yüzəlli yapışan söz yaxasından,
minəlli yapışan köz yaxasından
şairin qapısın döyürəm bu gün,
biryolluq gələn var qapına hər gün.

Qarşıda yol gedən kimdi, görəsən?
Qarşıda yol gedən, ay torpaq adam,
ay dastan, ay qopuz, ay çıraq adam,
nə qədər bu yol var, qalacaq adam -
bir adam yol gedir bizdən qabaqda.

BİR BÜRKÜLÜ İYUL AXŞAMI

Qonşumuz Əhməd atası ölən gün
qızdırmadan yananda,
başının üstündə nənəsi ağlayanda,
qonşumuz Əhməd yerindən dikəlib
məzlum-məzlum baxanda, baxıb-baxıb
qara yaylıqlara axıb-axıb:
“Məktəbə gedəndə,
uşaqlar atamı soruşanda,
xar tut dəyəndə,
köynəyim bulaşanda,
Alagöz itəndə,
yonca bitəndə
bu qədər camaata nə deyəcəm?”
- Qonşumuz Əhməd hönkürəndə,
bayatıların səsi batanda
bir bürkülü iyul axşamıydı.

Bir bürkülü iyul axşamıydı,
iyul axşamıydı lap bürkülü.
Qonşumuz Əhmədin istidən öldüyü,
atasının eləcə öldüyü iyul axşamıydı.
Elə axşamıydı, elə...
Bağda meyvənin yaxşı vaxtı, ən yaxşı vaxtı,
lap yaxşı vaxtı öldü qonşumuz Əhmədin atası.

Qonşumuz Əhməd sübh çağı -
atasının vida vaxtı
bağa tərəf boylanıb:
“Meyvənin bu vaxtı adam da ölər?”
- dedi ağzında şirəni tamsınıb,
əriyi tamsınıb,
gilası tamsınıb,
ağzının dadının son axşamıydı.
Qonşumuz Əhməd qızdırmadan
yananda,
əriyin yanağı qızarananda,
sübh çağı qara rəngdə açılanda
bir bürkülü iyul axşamıydı.

Küknar meşəsindən düşmüşdü
axşam, düşməmişdi,
hardasa gətirib salmışdılar
qonşumuz Əhmədin atası ölən axşamı.
Hava dayanmışdı, su dayanmışdı,
Allah da dayanmışdı.
Ayaq saxlamışdı küçədən keçənlər.
əllərini əlinə vurub elə hey deyirdilər:
“Yazıq Əhməd, yazıq Əhməd...”
Yetim qaldı qonşumuz Əhməd
Bir bürkülü iyul axşamı.

SƏRÇƏLƏRİN İYUNU

Günəş pərdəni ram edib
şığıdı yazı masasına.
Hardasa bir qoca baxarkən əsasına
hovuza tullanan uşaqlar əl elədi səmaya.
Yuxarı mərtəbədəki qonşu
eyvana çıxıb palaz çırpanda
radiodakı nəğməyə səs verdi.
Gurultuyla gələn leysan tez səngidi.
Kim isə çağırır kimsəni, kim isə salam verir
əvvəlkindən daha tez.
İndi səhər tələsir, yubanır gecə.
Xəzri əsir...
İyundu.

Qaldırımlar rəngini dəyişir,
Tut boyayır səkini.
Küçələr məst, insanlar sərməst,
günlər, saatlar xoş.
Payıza qalmayan toyların səsi
təzə ayın bağrından qopur.
Açıq havadakı çayxanalar söhbətəgaha çevrilir.
Fatmayı bağlarında sayrışır meynələr.
Gözləyir qonağını dənizkənarı restoranın gənc,
yaraşıqlı, universitetin qiyabisində
oxuyan ofisiənti.
Fəvvarələrin ecəzkar fantanı çiləyir
damlarını öz kölgəsinə.
İyundu.

Sərçələr tut ruzisini dadıb cikkildəşir,
boğazlarını qovuşdurur şirə.
Sərçələr gölməçələrdə çimişir,
elə yaraşırlar şəhərə...
Sərçələr yad ölkələrdən qayıdan quşları
doğma nəvazişlə qarşılayır, daimi sakin kimi...
Bu tut ağacları Allahın sərçələrə ehsanıdı.
İyun sərçələrin iyunudu,
hər yer sərçələrin...

ADAŞIM DAŞ

Təkcə adımı həkk etdiyim daş qalıb -
Qalib daş...
Rəngini, duruşunu dəyişməyən
Anam mənə süd verəndə necə var, elə,
Qoca nənəm can verəndə necə var, elə,
Atamız qışqıranda tək yerini dəyişməyən -
Qəlib daş... Dözümlü daş...

Gedib çıxanda məni salamladı
Məndən sadıq, məndən vəfalı daş.
Hanı biz evimizdən çıxanda
Göydən yerə yağan daş?
Hanı ölənlərim, olanlarım?
Elə bircə daş sağ qaldı?
Dərd daşım
Sırr daşım
Qardaşım daş, atam daş,
Məni sinəsində yaşadanım,
Adımı yadında saxlayan daş.

Gördüyüm ən qonaqpərvər,
Ən canıyanan, ən qoçaq.
Vətənə məndən yaxın,
Vətəni məndən çox sevən
Soy daşım,
Ad daşım
Məndən vəfalı adaşım.

Nadir Yalçın

LEYSANDA

Şəhər yatıb, gecə oyaq, navalçalar sayıqdı,
bu gecənin sözü yaş-yaş yazılır çökəkliyə.
Alınmayan misralarım gölməçədə qayıqdı,
şam ağacı necə məğrur!
Hey boylanır səkiyə...

Səkilərin sakinləri mürgü döyür hardasa,
qaldırımlar təlatümlə hey boylanır - boğulur.
Küçə boyu işıq saçır etibarlı dirəklər -
müşəriisi ərşə çıxan baqqalları yoluxur.

Təkəmseyrək gözün yumur hənirli pəncərələr,
pərdələrin meh arzusu...
çaydanların buxarı...
Gözlərini yumub daha rəngli avtomobillər,
yağmurlar da geri dönür, Allahacan - yuxarı.

Gözləyəcək bu sabahı şam ağacı, dirəklər,
bir də kağız qayıqlar, pərdələr, pəncərələr.
Baqqallar gözləyəcək müşəriisin təlaşla,
bir işıq dirəkləri, bir də yamyaş pişiklər.

Gözətçi daxmasının işığı sönməyəcək,
bu gecə də, sabah da, ondan sonrakı gün də.
Yenə yağış yağacaq, yenə günəş doğacaq,
bu gecə də, sabah da, ondan sonrakı gün də.

Bu gün səni sevmək
Gözəldir dünən səni sevməkdən.
Sabah səni sevmək qədər
Heç nə gözəl ola bilməz.
Ola bilməz bu eşq bir günah ola,
ya bir huş, ya rəya, ya da ah ola,
bütün zülmət gecələrim sənintək sabah ola,
sabah səni sevmək qədər
heç nə gözəl ola bilməz.

**

Ukraynada sökdülər Puşkinin heykəlini,
qoymadılar həmvətənlərinin mərmisindən,
bir rus zabitinin gülləsindən,
ağ, göy, qırmızı rəngə bürünmüş
tankın lüləsindən sökülün.
Qoymadılar özünü güllələsin Puşkin,
özü özünə silah sıxsın.
Üzünə qan sıçramadan sökdülər
Puşkinin heykəlini Ukraynada.

Həyətində sərçələr cikkildəşən, dəhlizlərində
dümağ xalətlı şəfqət bacıları dolaşan,
məşhur və mərhum akademikinin adını
daşıyan doğum evində

Yeni Azərbaycan

2025.- 1 noyabr, №199.- S.8.